Затверджую
В. о. голови приймальної комісії
НУ «Запорізька політехніка»
доц. Гугнін Е.А.
«01» березня 2021 року

ПРОГРАМА

творчого конкурсу з «Основ правознавства» для абітурієнтів, які вступають до НУ «Запорізька політехніка» на навчання на основі повної загальної середньої освіти для здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність».

Для оцінки знань абітурієнтів на випробуванні комісією з проведення творчого конкурсу розроблені тестові завдання, що відповідають програмам зовнішнього незалежного оцінювання 2021 р. Критеріально-орієнтовані тестові завдання дозволяють встановити рівень сформованості компетентностей необхідних для засвоєння змісту навчання за ступенем «бакалавр».

Мета проведення творчого конкурсу – визначення вимог до професійної компетентності, спроможності вступника до нестандартного мислення та виявлення його реальної мотивації та професійної орієнтації, особистісних здібностей, що дозволяють успішно оволодіти навичками, яких потребує професійна діяльність за обраною спеціальністю.

Завдання проведення творчого конкурсу:

– виявити ступінь усвідомлення майбутньої професії вступника та його професійного самовизначення;
– оцінити загальний культурний рівень вступника;
– визначити вміння вступника орієнтуватися в сучасних реаліях суспільства;
– оцінити рівень аналітичних здібностей вступника, можливість мислити нестандартно та швидко приймати рішення для виконання професійних завдань;
– визначити рівень підготовленості вступника.

Вступники повинні знати і вміти:

– основні події з історії держави і права України;
– знати зміст та вміти працювати з джерелами конституційного адміністративного, цивільного, земельного та екологічного, кримінального права України;
– володіти загальнотеоретичними поняттями і категоріями;
– використовувати теоретичні знання у юридичній практиці;
– давати аналіз та тлумачення нормам права, нормативно-правовим актам;
– безпомилково застосовувати правові приписи;
– вживати поняття відповідно до їх значення;

– дотримуватися етики поведінки.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Історія держави і права України:

– Рабовласницькі державні утворення та їх право на території Північного Причорномор'я і Приазов'я (VII ст. до н.е. – III ст. н.е.)

– Ранньофеодальна держава Київська Русь (VI – перша половина XIII ст.). Право Київської Русі. Галицько-Волинська держава та її право (XI – XIII ст.)

– Литовсько-Руська держава та її право (друга половина XIV – XVI ст.). Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Речі Посполитої (друга половина XVI – середина XVII ст.)

– Запорізька Січ, її військово-адміністративний устрій та право. Українська держава і право в роки Визвольної війни 1648-1654 рр. Українська гетьманська держава та її право (середина XVIII – кінець XVIII ст.)

– Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Російської імперії (XIX – початок XX ст.).

– Відродження української національної державності. Право (1917-1920 рр.).

– Створення СРСР. Державно-правовий розвиток України в умовах нової економічної політики (1921 – початок 1929 рр.). Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (1929-1939 рр.)

– Держава і право України в роки другої світової війни (1939-1945 рр.). Держава і право України в повоєнні роки та в період дестабілізації (1945 – середина 60-х рр.). Держава і право України у період уповільнення темпів суспільного розвитку і "застою" (середина 60-х – середина 80-х рр.)

– Держава і право України у 1985-1991 рр. Держава і право України на сучасному етапі

2. Основи теорії держави:

– Поняття держави та її ознаки.

– Державний лад.

– Форми держави.

– Державна влада.

– Функції держави.

– Апарат держави як система державних органів.

– Місце апарату в механізмі держави.

– Характеристика внутрішніх і зовнішніх напрямків діяльності (функцій) держави.

– Поняття і види форми правління, форми державного устрою та форми державно-правового режиму (форми держави).

– Загальна характеристика держав, що існували на території сучасної України.

– Співвідношення і взаємодія держави та особи.
– Форми взаємодії держави та об'єднань громадян.
– Загальна характеристика концепцій про сутність і соціальне призначення держави.

3. Основи теорії права:

– Поняття і види соціальних норм
– Соціальні норми в житті людей
– Поняття права та його ознаки
– Місце і роль права в системі соціальних норм.
– Єдність і відмінність права та моралі.
– Поняття системи права як внутрішньої його організації.
– Джерела права.
– Загальна характеристика основних галузей права України.
– Правотворення як процес самоорганізації права.
– Реалізація норм права: загальна характеристика.
– Правові відносини. Правоохоронна система та діяльність.
– Законність, правопорядок, суспільний порядок і дисципліна.

4. Основи конституційного права України:

– Конституційне право як галузь національного права.
– Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні.
– Основи конституційного ладу України.
– Загальна характеристика конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні.
– Громадянство України і статус іноземців.
– Народовладдя в Україні та форми його здійснення.
– Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.
– Конституційно-правовий статус Президента України.
– Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади в Україні.
– Судова влада в Україні.
– Прокуратура України.
– Територіальний устрій України.
– Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні.
– Порядок внесення змін до Конституції України.

5. Основи адміністративного права України:

– Адміністративне право як галузь права
– Суб’єкти адміністративного права: поняття, ознаки, види, юридична характеристика. Поняття адміністративно-правового статусу.
– Адміністративний примус.
– Адміністративне правопорушення.
– Адміністративна відповідальність.
– Адміністративний процес.

6. Основи цивільного права України:

– Цивільне право України: поняття і система.

– Загальна характеристика цивільного законодавства України.
– Цивільно-правові відносини, їх виникнення, зміна та припинення.
– Суб'єкти цивільно-правових відносин. Об'єкти цивільно-правових відносин.
– Здійснення цивільних прав і виконання юридичних обов'язків.
– Захист цивільних прав.
– Поняття і форми власності в Україні.
– Суб'єкти права власності та захист їхніх прав.
– Зобов'язальне право.
– Поняття зобов'язання, підстави його виникнення та припинення.
– Цивільно-правові договори: поняття і види.
– Загальна характеристика окремих видів цивільно-правових договорів.
– Цивільно-правова відповідальність.
– Спадкування за законом і за заповітом.

7. Основи земельного та екологічного права України:

– Право власності на землю.
– Право землекористування.
– Правове забезпечення земельного сервітуту.
– Правовий режим земель житлової та громадської забудови.
– Правові засади угод щодо земельних ділянок.
– Правовий режим земель фізичних та юридичних осіб.
– Відповідальність за порушення земельного законодавства.
– Поняття природних ресурсів як об’єктів правової охорони.
– Права власності на користування природними ресурсами.
– Екологічні права та обов’язки громадян України.
– Юридична відповідальність за екологічні правопорушення.
– Особливості правового регулювання використання окремих природних ресурсів: землі, надр, лісів.

8. Основи кримінального права України:

– Основні поняття і система кримінального права України.
– Кримінальна відповідальність та її підстави.
– Поняття злочину та його ознаки.
– Поняття складу злочину.
– Стадії злочину.
– Співучасть у злочині.
– Добровільна відмова від вчинення злочину.
– Кримінальне покарання.
– Особливості кримінальної відповідальності і покарання неповнолітніх.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою від 100 до 200 балів.

Кожний варіант тестів містить 30 завдань, які розподілені за трьома рівнями складності (по 10 завдань кожного рівня). Складність завдань творчого конкурсу визначається, як правило, кількістю логічних кроків, які повинен виконати абітурієнт у процесі пошуку відповіді.

1-й рівень містить 10 завдань мінімального рівня складності, для відповіді на які достатньо орієнтуватися в подіях з історії держави та права та знати зміст та вміти працювати з джерелами конституційного права України, адміністративного права України, цивільного права України, земельного та екологічного права України, кримінального права.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється двома балами.

2-й рівень, містить 10 завдань середнього рівня складності, дозволяє з'ясувати рівень знань абітурієнта щодо володіння загальнотеоретичними поняттями і категоріями.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється трьома балами.

3-й рівень містить 10 завдань підвищеної складності, відповідь на які вимагає володіння абітурієнтом не тільки джерелами права, а й аналізувати та тлумачити норми права, нормативно-правові акти, щоб здобути можливості використовувати процедури захисту прав і свобод людини та безпомилково застосовувати правові приписи.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється п'ятьма балами.

Отже, максимальна кількість балів, яку абітурієнт може отримати за правильно виконані завдання всіх трьох рівнів, складає 100 балів (шкала оцінювання від 100 до 200 балів).

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість отриманих балів становить не менше 102.

У разі наявності в роботі більше однієї відміченої відповіді на кожне запитання, за це запитання виставляється нуль балів (окрім випадків, коли одна з відмічених відповідей на запитання закреслена, а інша зазначена акуратно та чітко).

Усі попередні кроки і міркування, що приводять до відповіді на завдання, абітурієнт виконує на чернетці. Перевірка цих записів екзаменаторами не передбачається. Екзаменатори перевіряють лише вірність закреслених відповідей серед запропонованих на кожне завдання варіантів А, Б, В, Г, Д, Е в листі відповіді.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Нормативна:**
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III (з наступними змінами) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35, 35-36, 37. – Ст. 446.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1984. — № 51. — Ст. 1122.
5. Конституція України від 28 червня 1996 року (Редакція від 21.02.2019, підстава - 2680-VII) І// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80
6. Кримінальний кодекс України від 4 квітня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25. — Ст. 131.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. — 2013. — № 9-10, № 11-12, № 13. — Ст. 88.
8. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40-44. — Ст. 356.
9. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 40. — Ст. 492.

Основна:

10. Наровлянський О.Д. Основи правознавства. – Київ : Грамота, 2017. – 192 с.
11. Васильків І.Д., Кравчук В.М. Основи правознавства : підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. – Тернопіль : Астон, 2017. – 280с.
12. Андрусишин Б.І., Берендєєв С.О., Губань Р.В. Основи правознавства : підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. – Київ, Ірпінь : ВФФ, 2017. – 208 с.
13. Святокум О.Є., Святокум І.О. Основи правознавства для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням основ права. – Харків, Вид-во Ранок, 2017. – 192 с.
14. Адміністративне право : підручник / за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
15. Екологічне право : підручник / [Г. В. Анісімова та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана. – Х. : Право, 2013. – 431 с.
16. Загальна теорія держави і права : підручник /За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. –К. : Юрінком Інтер, 2016. – 400 с.
17. Заруба В.М. Історія держави і права України.. – К.: Істина, 2006. – 416 с.
18. Конституційне право України: підруч./ До 20-ї річниці Конституції та 25-ої річниці незалежності України / В.Л. Федоренко. - К.: Видавництво Ліра-К,

2016. - 616 с.
19. Конституційне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. – Т.2 / [за заг. ред. Ю. С. Шемшученка]. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008 –800 с.
20. Конституція України: Науково-практичний коментар / [редкол.: В.Я. Тацій (голова), О.В. Петришин (відп. секретар), Ю.Г. Барабаш та ін.]. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – Харків : Право, 2011. – 1128 с.
21. Корнєєв Ю. В. Земельне право. 2-ге вид. перероб. та доп. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літерату-ри, 2011. – 248 с.
22. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.. ; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 4-те вид., перероб. і допов. – Х. : Право, 2010. – 456 с.
23. Кримінальне право України. (Загальна частина) : [підручник] / Бабенко А.М., Вапсва Ю.А., Грищук В.К. та ін. / За заг. ред. О.О. Бандурки. – Х. : Вид-во ХНУВС, 2011. – 378 с.
24. Кульчицький В.С., Тищик Б.Й. Історія держави і права України. − К.: Атіка, 2001. − 319 с.
25. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О.М. Джужі, А. В. Савченка В. В. Чернєя – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 1064 с.
26. Саміло Г.О. Теорія держави і права: Навчальний посібник. – Запоріжжя: Просвіта, 2010. – 348 с.
27. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : підруч. для студ. вищ. навч. закл. : [пер. з рос.] - Вид. стер. - Х. : Консум, 2008. - 655 с.
28. Судові та правоохоронні органи України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. Т. Нор, Н. П. Анікіна, Н. Р. Бобечко ; за ред. В. Т. Нора. – К. : Ін Юре, 2010. – 237 с.
29. Теорія держави і права : навч. посіб. / [С.К. Бостан та ін.]. – К. : Академія, 2013. – 346 с.
30. Теорія держави і права : підручник / [Петришин О. В. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. В. Петришина ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Х. : Право, 2014. – 366 с.
31. Хрестоматія з історії держави і права України / В.Д.Гончаренка. − К.: Ін Юре, 2003. − 800 с.
32. Цивільне право України: Загальна частина: [підруч.] / І.А. Бірюков, О.Ю. Заіка, С.С. Бичкова; за ред. І.А. Бірюкова, О.Ю. Заіки. – 3-тє вид., змін. та доповн. – К.: Алерта, 2014. – 510 с.

Затверджено на засіданні комісії
з проведення творчого конкурсу
«01» березня 2021р.

Голова комісії з проведення
творчого конкурсу В. М. Пальченкова